

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cantvs Decimvs Octavvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

quibus expedit potum limphatum sumere, nam si multum operentur, prout vini feruor est, destruetur natura. Hæ anxietates, & sollicitudines amoris, sunt sapor noui vini, quod austerum, & crassum diximus, & nondum suauē redditū, in perfecta coctione: quod tunc fit, cū huiusmodi amoris anxietates, ac stimuli cessant, vt mox sumus dicturi. Hanc eandem similitudinem adfert Ecclesiast. dum ait: *Vinum nouum, amicus nouus, vetera scet, & cum suauitate bibes illud.* Idcirco amici veterani, nimirum, probati iam, & exercitati in obsequio, sunt, instar vini vetusti, & defæcati, fæces concoctas habentis; hi enim, non habent feruores illos sensibiles, neque furias illas, & igneas ebullitiones extrinsecas, sed vini suauitatem gustant in substantia, decocti iam, & fæcati interius in anima: non quidem in sapore illo sensus, sicut amici noui, sed in substantia, & sapore spiritus, & veritate operis; neque intendunt istis saporibus, & feruoribus sensibilibus, nec eos gustare cupiunt: qui enim fundamentum gustus habet in sensu, plerumque etiam debet habere necessitudo in eodem sensu, pœnas, & amaritu-

dines. Quoniam vero, amantes hi veterani, non habent suauitatem spiritus, fundatam, & radicatam in sensu; propterea non amplius gerunt anxios stimulos, pœnalque amoris in sensu; neque in anima. Ideoque amici isti antiqui, mirum esset, si aliquando Deo sint infideles, eo quod iam subegerint, quod eos induceret ad deficiendum Deo, sensum, videlicet, inferiorem: habent insuper vinum amoris non tantum coctum, & expurgatum à fæce, verum etiam prædictis virtutum perfectarum aromatis conditum, quæ illud alterari, ac destrui nequaquam sinunt, sicut vinum nouum. Idcirco protulit Ecclesiast. *Amicum antiquum ne deseras, nouus enim non erit similis illi.* In hoc itaque vino amoris animæ probato iam, atque condito, efficit dilectus diuinam ebrietatem, iam dictam; quæ præfatas emissiones ad Deū transmittere facit. Sensus itaque istirum trium versiculorum, talis est: *Ad tactū scintilla, quo animam meam suscitās, & ad haustum conditi vini, quo eam amanter suauiterque inebrias; ipsa quoque transmittit ad te Emissiones, motus nimirum, ac ususque amoris, quos in illa producis.*

215
RCE

2
ica
T

CANTVS DECIMVS OCTAVVS.

CANCION XVIII.

SENSVS.

*En la interior bodega
De mi amado beui, y quando salia
Per tota aquesta vega
Tocosa no sabia
Lel ganado perdí que antes seguia.*

*In interiori cella vinaria
Dilecti mei bibi
Et quando exibat
Per totam hanc planitiem
Nihil ultra sciebam,
Gregemque amisi quem antea sequabar.*

EXPLA-

Refert in hoc cantu anima supernum beneficium sibi à Deo collatum, dum ad intimum amoris sui recessum, unionem videlicet, & transformationem amoris in Deum, ipsam intromisit: binos etiam effectus commemorat, quos inde percepit, obliuionem scilicet, & à rebus omnibus mundi huius abalienationem, necnon cunctarum appetentiarum, voluptatumque refragationem.

In interiori cella vinaria,

Rei postulabat difficultas, vt Spiritus sanctus apprehendens manum, calamm moueret, quo sic aliquid condigne diceretur de hac cella vinaria, fieretque perspicuum id quod anima hoc loco vult innuere. Hæc cella vinaria, de qua hic loquitur anima, est vltimus, ac ætissimusque gradus amoris, quem assequi potest in hac vita; Idcirco enim interioriorem cellam vinariam appellat, nimirum, intimam; ex quo colligitur, alias, non adeo interiores cellas reperiri, qui sunt amoris gradus, per quos ad hunc postremum vique ascenditur. Possumus autem dicere gradus istos cellasque, amoris esse numero septem, qui gradus, seu cellæ tunc omnes habentur, cum septem Spiritus sancti dona perfecte possidentur, quatenus anima capax est illa recipere. Itaque cum anima perfecte consecuta est Spiritum timoris, perfecte etiam habet Spiritum amoris, in quantum timor ille, postremum inter septem dona sibilis est. Timor siquidem sibilis perfectus, oritur ex perfecto amore Patris: & sic quando scriptura diuina aliquem vult pronuntiare perfectum in charitate, Deum timentem vocat. Vnde cum Isaias Proph. Christi Domini perfectionem vaticinaretur dixit: *Replebit eum Spiritus timoris Domini.* Et Sanctus Lucas Sanctum Simeonem timoratum nominat his verbis: *Et erat vir iustus & timoratus,* & sic de multis alijs. Sciendum est autem plures esse animas, quæ perueniunt, & intrant priores cellas vinarias, singulæ

iuxta eam amoris perfectionem, quam habent. Cæterum ad hanc postremam, & intimam cellam pauca admodum perueniunt: ibi enim iam est perfecta unio animæ cum Deo, quam matrimonium spirituale appellant, de quo anima hic loquitur. Porro quod Deus communicat animæ in hac coniunctione, prope ineffabile est, & vix aliquid de eo dici potest, sicut neque de ipso Deo aliquid effari potest, quod ei simile sit. Siquidem ipse Deus sese animæ communicat, admirabili gloria transformationis illius in se, per quam vnū ambo efficiuntur, non sicut ac fenestra vitrea, & solis radius, aut carbis, & ignis, aut lux stellarum, & lumen solis, non tamen ita perfecto modo, ac in futura vita. Et sic vt significaret anima, id quod in cella illa vinaria unionis recipit à Deo, nil aliud dicit, nec, vt ipse arbitror, dicere poterat opportunius, vt aliquid de eo condigne enunciat, quam sequentem versum cantare.

Dilecti mei bibi.

Nam quemadmodum potus diffunditur, & spargitur per omnia membra & venas corporis, ita diffunditur hæc dei communicatio substantialiter in totam animam, seu potius anima magis transformata in Deum: secundum quam transformationem potatur Deo suo, secundum suam substantiam, & potentias spirituales. Nam secundum intellectum bibit sapientiam, atque scientiam; & secundum voluntatem bibit amorem suauissimum: & secundum memoriam reficitur recollectione.

Cella vinaria quid sit.

Septem gradus amoris quando habentur.

Isai. 31. 3.

Luc. 2. 26.

riore & voluptate, in reoedatione, & sensu gloriae. Et quidem quod ad primum spectat, nimirum quod anima recipiat, bibatque substantialiter delectationem, fatetur ipsa in Canticis, in hunc modum:

Cant. 5. 6. Anima mea liquefacta est, vt dilectus locutus est: Sponsus loqui hoc loco, est se se animae communicare. Quod autem intellectus bibat Sapientiam, in eodem Cant. libro etiam asserit sponsa: vbi ad hoc vnionis ofculum cupiens peruenire; illud à dilecto enixe postulans ait: tibi me docebis, & dabo tibi poculum, ex vino condito, id est, docebis me sapientiam, & scientiam in amore, & ego vicissim dabo tibi haustum ex condito vino, hoc est, amoris meum conditum tuo, id est, transformatum in tuum amorem.

Quod ad tertium attinet, nimirum quod voluntas ibidem bibat amorem, fatetur etiam sponsa in praefato Cant. libro dicendo: *Introsiuit me Rex in cellam vinariam, ordinauit in me caritatem.* Quod idem est, ac dicere, amoris poculo me recreauit intromissam in suum amorem, vel clarius proprieque loquendo; ordinauit in me charitatem suam, mihi atreperans, & approprians eandem charitatem suam; quod est animam, eundem dilecti sui amorem bibere, dilecto illum infundente. Vbi animadvertendum est, circa id quod à nonnullis dicitur, non posse voluntatem amare, nisi quod prius intellectus cognoscit; debere intelligi connaturali modo: impossibile namque est, naturali via amare aliquid, nisi prius cognoscatur id quod amatur. Ceterum per viam supernaturalem, liberum est Deo amorem infundere, illumque augere, non infusa, neque superaddita distincta cognitione, & noticia, prout in allegatis Scripturae verbis significatur: quod experti sunt multi spirituales, qui multoties Dei amore ardere se vident, nulla habita clariori, magisque distincta

notitia, quam haberent prius: possunt enim parum cognoscere, & multum amare, & e contra possunt multum cognoscere, & parum amare. Imo plerumque illae personae spirituales, quae non adeo polent intellectu, solent circa res diuinas, voluntate alios antecellere: Quibus infusa fides per scientiam intellectus sat is est, qua mediante Deus illis infundit, & auget charitatem, & actum illius, quod est intentus amare, etiam si noticia non accrescat, prout diximus; & hoc modo potest voluntas amorem bibere, absque eo quod intellectus bibat nouam cognitionem. Quamuis in casu de quo loquimur, vbi anima dicit se bibisse de vino dilecti sui, omnes simul bibant, utpote quae sit vnio in intima cella vinaria, quae est vnio secundum triplicem animae potentiam, prout etiam tradidimus. Denique quantum pertinet ad quartum, quod scilicet anima secundum memoriam inibi reficiatur dilecto suo perspicuum est; quandoquidem illustrata sit lumine intellectus, memor bonorum quae possidet, quibusque fruatur in vnione dilecti sui. Haec portio diuina ita deificat, & extollit animam, & vsque adeo per eam ipso Deo imbibitur, vt

Quando exhibam,

Hoc est, transacto hoc beneficio. quod vnus enim anima semper versetur in hoc sublimi statu matrimonij spiritualis, postquam in illo à Deo collocata est; non tamen semper est actu vnita Deo, secundum praedictas potentias, esto secundum animae substantiam, ex singularissimo quodam priuilegio, vnita sit: attamen in hac substantiali & gratuita animae vnione, saepenumero etiam vniantur potentiae, & bibunt in hoc cellario: intellectus cognoscendo, voluntas amando, &c. Cum itaque nunc anima dicit, & cum exhibam; non

D d d intel-

lis
ccc

ica
T

intelligitur ipsam egredi ab essentiali, seu substantiali vnione iā dicta, quam habet anima, quæ est status prædictus; sed intelligitur de vnione actuali potentiariū, quæ permanens non est, in præfenti vita, nec esse potest. Cum ergo ab hac potentiariū vnione exhibam:

Per vniuersā hęc planitiē

Id est, per totam hanc mundi amplitudinem.

Iam nil ultra sciebam.

Siquidem haustus ille Dei sapientiæ altissimi, quæ ibi potata fuit, obliuiscit eam facit rerum omnium huius mundi, meramque ignorantiam fuisse videtur animæ omnia, quæ sciebat prius, imo quæcūque scit mundus totus, si cum illa sapientiā conferantur. Desiccatio quoque illa, mentisque in Deum eleuatio, qua veluti rapta, defixa, seu absorpta manet in amore, non permittit eam, rei alicui mundanæ attendere, vnde iure dicere potest: *Iam nil ultra sciebam.* Nā non solum à rebus omnibus, sed etiā à se ipsa remanet alienata, & in nihilum redacta. & quasi in amorem conuersa, & resoluta; quod est in amatum, à se ipsa transire. Hanc ignorantiam significauit Sponsa in Canticis, vbi postquam retulisset vnionē & copulam sui cū amato, addidit hoc verbū, *Nesciui*, id est, ignoravi. Huiusmodi anima parum se inferet in res alienas, siquidem etiam suarum obliuiscitur. Hęc porro spiritus Dei proprietates est, in anima quā inhabitat, quod eam è vestigio ad nesciendum inclinat, & ignorare facit extranea quæque, illa præfertim, quæ non concernunt ipsius profectum; & sic remanet in quadam rerum omnium inscitiā. Quod non est ita accipiendum, quasi ibi omnino amittat habitus scientificos, & notitias earum,

quas antea sciebat, etiam si in illa inscitiā perseveret; sed quod perdat actū & recordationem rerum omnium, in illa inhæfione, seu defixione amoris, idque duplici de causa: Prima, quia cum actu sit defixa, & inhibita in illo haustu amoris, nequit actu alteri rei intendere. Secunda causa: Nam transformatio illa in Deū, ita simplicitati, & puritati suæ eam conformat, & adaptat, vt nitidam, mūdā formisque omnibus & figuris pristinis vacuā relinquat. Sicut efficit sol in fenestra vitrea, quam infuso lumine exclare fecit facit, nec amplius videtur maculæ, pilule, qui prius apparebant in illa: at iterum amoto sole, & ab illa omnino recedente, mox iterum apparent nebulae, & maculae priores. At vero in anima cū effectus illius actus amoris, adhuc in illa maneat, & perseveret, aliquantisper etiā durat inscitiā, sicut diximus; quantum tamen durat effectus, & reliquiae illius actus, qui quoniam inflammat eam, & in amorem mutauit, exinanuit, & in nihilum redigit, circa illa omnia, quæ non sunt amor, & præter amorem, omnia nescientem effecit: iuxta illud Davidis supra citati: *Quia inflammatum est cor meum, & renes mei commutati sunt, & ego ad nihilum redactus sum, & nesciui.* nam renum commutatio, propter hanc inflammationem cordis, est animam cum omnibus suis appetitibus in Deum, noua quadam ratione mutari, veteribus quibusuis indumentis, quibus pridem utebatur repulsis: proinde se ad nihilum redactam esse, & nesciuisse ait, qui sancti dicit illi effectus, quos potum huius Dei cellæ vinariæ, efficere tradebamus. Etenim non modo redigitur in nihilum, primum illius scire, nihil illud æstimando, collatum, cum illa summa sapientiā; verum etiam tota illius antea cta vita, imperfectionesque rediguntur in nihilum, & re-

& vetus homo renouatur. Propterea subsequitur hic secundus effectus inde redundans, quemque Versus proximus complectitur.

Gregemque amisi quem sequebar.

Sciendum hic est, quod vsq; dum anima perueniat ad hunc statum perfectionis, de quo est sermo, quantumuis spiritalis illa sit, adhuc tamen perseverat in ea grex aliquis exiguus, appetituum, gustulorum, & aliarum propriarum imperfectionum, siue naturalium, siue spiritalium, quem pascere studet, dū illas insequitur, & adimplet. Nam circa intellectū, solent remanere imperfectiones aliquæ appetitus sciendi res. Circa voluntatem permittit se abduci à quibusdam proprijs gustulis, & appetitijs, siue in rebus temporalibus, exēpli gratia in reculis quibusdā possidendis, his potius, quā illis adhærendo; tū etiā in præsumptionibus, existimationibus proprijs, punctulisque honoris, super quæ se reflectit, & alijs nequijs, quæ mundum adhuc olent, & sapiunt: siue etiam circa naturalia exēpli gratia, cibū, & potum, hæc potius, quam illa gustando, & quæ potiora sunt seligendo, & desiderando. Siue tandem circa spiritalia, ver-

bi gratia, gustus, & dulcedines appetendo, aliaque similes ineptias, quas lōgum esset, ac planè infinitum recensere, quibus spirituales, nondum perfecti, præditi solent. Circa memoriam quoque habent varietates, sollicitudinesq; non paucas, & circumspeditiones, quæ ad rem non spectant, quæque animam trahunt post se. Habent præterea nonnunquam circa quatuor animæ passiones, spes, gaudia, dolores, timoresque multos inuiles, quæ anima insequitur. Porro de hoc dicto grege alij plus, alij minus participant, quem adhuc pascentes insequuntur, donec intimum hoc cellarium ad bibendum ingressi, gregem vniuersum amittant, in amorem, prout diximus, omnino transmutati: in quo cellario, citius absuntur, hi greges imperfectionum animæ, quam metallorum rubigo ab igne consumitur. Sicque anima, illis omnibus gustulorum, molestiarumque nugis, & ineptijs, quas insequeretur, liberam & expeditam se lentit, adeo vt merito affirmare possit. *Gregem quoque amisi quem sequebar.*

CANTVS DECIMVSNONVS.

CANCION XIX.

*Alli medio su pecho
Alli me en sena ciencia muy sabrosa,
Y yo le di de becho
A mi sin dexar cosa
Alli le prometi de ser su esposa.*

SENSVS.

*Ibi vbera sua præbuit:
Ibi me scientia sapidissima erudit,
Et ego re ipsa illi dedi
Me totam, nihil referuando,
Ibi illius Sponsam me futuram promisi*